

Yttrande med anledning av Revisionsberättelse för Lunds kommun 2020

Coronapandemin har påverkat Lunds kommun på flera olika sätt. De ekonomiska konsekvenserna av pandemin har, för kommunen som helhet, märkligt nog varit positiv. Det positiva ekonomiska resultatet är till lejonparten en direkt konsekvens av avsevärda särskilda statliga anslag för att säkerställa kvaliteten i den kommunala verksamheten även under pandemin. Däremot finns det enskilda nämnder, som kultur- och fritidsnämnden, som till följd av den pågående pandemin redovisar ett negativt resultat. Under 2020 valde Lunds kommun en ekonomisk strategi där nämnderna bar de coronarelaterade kostnaderna, utan att detta skulle påverka den ordinarie verksamheten eller den ekonomiska planeringen. Likadant hanteras den ekonomiska planeringen för 2021.

Detta var inledningsvis en muntligt kommunicerad strategi från tjänstepersonerna på kommunkontoret. Men strategin har under 2020-års gång stadfästs i beslut i kommunstyrelsen. I kommunstyrelsens beslut *dnr KS 2020/0677* framgår att kommunstyrelsen menar att "de slutliga ekonomiska effekterna av pandemin kommer att hanteras vid årets bokslut.". Med detta har kommunstyrelsen, vad beträffar de ekonomiska konsekvenserna, tydliggjort att coronarelaterade kostnader får redovisas som underskott utan att de påverkar den ordinarie verksamheten eller budgetplaneringen. Detta utan att precisera vilken typ av coronarelaterade kostnader som åsyftas. De statliga stöden har stannat hos kommunstyrelsen, som inte haft kostnadsökningarna och intäktsminskningarna på grund av pandemin. Medan nämnderna, i detta fall kultur- och fritidsnämnden, som har fått erfara stora ekonomiska konsekvenser och i huvudsak inte fått ta del av de statliga medlen, trots att det var regeringens syfte med stödet. Resultatet är att flera nämnder under 2021 har underskott till följd av pandemin, samtidigt som kommunen totalt har ett överskott på över 420 miljoner kronor. Detta har revisionen valt att bortse ifrån.

Det är utifrån detta de två besluten som revisionen har anmärkningar på har fattats. Kommunrevisionen tycks ha gjort sin bedömning utifrån den felaktiga uppfattningen att dessa beslut inte är pandemirelaterade. Båda dessa beslut är fattade utifrån att de är coronarelaterade och att kommunstyrelsen meddelat att de således ska hanteras vid 2020-års bokslut. Att de är coronarelaterade framgår av de handlingar som finns till de aktuella besluten. Detta påvisar att anmärkningen är felaktig.

Vidare bör också det samlade ekonomiska ansvaret för en kommunal nämnd benämnas särskilt eftersom att även detta berörs i revisionsberättelsen. Bedömningen att kultur- och fritidsnämnden skulle ha ett annat ansvar för ett ekonomiskt underskott som tillkommit till följd av politiska beslut än för ett underskott som tillskapats i avsaknad av politiska beslut är även den olycklig. Den logiska följden av ett sådant resonemang är ju att så länge besluten är delegerade till tjänstepersoner så är de förtroendevalda automatiskt fria från ansvar. Det är en styrprincip och en brist på förutsättningar för ansvarsutkrävande som står i bjärt kontrast till hur de svenska kommunerna har att organisera sin verksamhet. Kultur- och fritidsnämnden har löpande under 2020 varskotts om ett växande ekonomiskt underskott och har haft möjlighet att agera för att säkerställa att den ekonomiska ram som kommunfullmäktige beslutat om kan efterlevas. Men även här har nämnden valt att luta sig mot den av kommunstyrelsen uttalade och beslutade ekonomiska hanteringen av de coronarelaterade kostnaderna. Kultur- och fritidsnämnden bär samma ansvar gentemot kommunfullmäktige i båda fallen. Det finns inget stöd för att tolka ordningen på annat vis. Således borde kultur- och fritidsnämnden antingen få kritik för hela det samlade underskottet eller inte få någon kritik för underskottet. Givet kommunstyrelsens beslut är det senare en rimlig slutsats att landa i.

Att det finns oklarheter kring intentionen med den av kommunstyrelsen beslutade ekonomiska hanteringen är ytterst olyckligt. Det är dock mycket svårt för en nämnd att tolka in något annat än vad

som framgår i besluten. Detta eftersom att nämnderna inte med automatik har företrädare som deltar vid kommunstyrelsens sammanträden och kan lyssna in intentionerna med ett beslut. Det blir dock tydligt att det finns mer att önska från hur kommunstyrelsen formulerar sina beslut så att de får önskad effekt. Om det finns kritik mot den av kommunstyrelsen beslutade ekonomiska hanteringen av coronapandemin bör den kritiken inte riktas gentemot en enskild nämnd och dess ledamöter, utan bör riktas mot kommunstyrelsen.

Kultur- och fritidsnämnden 2021-04-19 §61